

TES
GERITSEN
NESTALA

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Tess Gerritsen

THE VANISHED

Copyright © 2005 by Tess Gerritsen

Translation Copyright © 2012 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Džekobu, još jednom.

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Moje najiskrenije hvala mojoj svetlosti vodilji i agentu Meg Ruli, zatim Džejn Berki i Donu Kliriju iz agencije Džejn Rotrozen, Lindi Merou i Đini Sentrelo iz Balantajn buksa i Selini Voker iz Transvorlda. Svi ste vi omogućili da se ovo desi.

JEDAN

Zovem se Mila, i ovo je moje putovanje.

Postoji toliko mesta gde bih mogla da počnem priču. Mogla bih da počnem u gradu u kome sam odrasla, u Krivicu, na obali reke Servac, u Mjadzijelskoj oblasti. Mogla bih da počnem kada mi je bilo osam godina, onog dana kada mi je majka umrla, ili kada mi je bilo dvanaest, kada mi je otac pao pod točkove komšijinog kamiona. Ipak mislim da ću priču početi ovde, u meksičkoj pustinji, tako daleko od mog doma u Belorusiji. Ovde sam izgubila nevinost. Ovde su moji snovi umrli.

Novembarski je dan, nema oblaka, a nebom jezde krupne crne ptice. Nikada nisam videla tako plavo nebo. Sedim u belom kombiju koji voze dva muškarca. Oni ne znaju moje pravo ime, niti ih je izgleda za to briga. Samo se smeju i zovu me Crvena Sonja. To ime su mi nadenuli

čim su me videli kako izlazim iz aviona u Meksiko Siti-ju. Anja kaže da je to zbog moje kose. *Crvena Sonja* je naslov filma koji nisam gledala, ali Anja jeste. Šapuće mi da se radi o jednoj prelepoj ratnici koja mačem kosi sve svoje neprijatelje. Sada pomišljam da mi se to oni tim imenom rugaju, zato što ja nisam lepotica; nisam ni ratnica. Tek mi je sedamnaest i bojim se zato što ne znam šta će sledeće da se desi.

Držimo se za ruke, Anja i ja, dok nas kombi vozi, sa još pet devojaka, kroz голу pustinju i zakržljalo žbunje. Žena u Minsku nam je obećala „Paket aranžman u Meksiku“, ali smo znale šta to zaista znači: bekstvo. Priliku. Odletite avionom u Meksiko Siti, rekla nam je, a tamo će vas na aerodromu dočekati ljudi koji će vam pomoći da pređete preko granice, da uđete u novi život. „Kako ovde živite?“, pitala nas je. „Za mlade devojke nema posla, nema stanova, nema pristojnih muškaraca. Nemate roditelje da vas izdržavaju. A ti, Mila – ti tako dobro govoriš engleski“, rekla mi je. „U Americi ima da se uklopiš evo *ovako*.“ Pucnula je prstima. „Budite hrabre! Iskoristite priliku. Poslodavci nude da vam plate put, pa šta onda čekate?“

Čini mi se da nismo čekale ovo, dok se oko nas pruža beskrajna pustinja. Dok se Anja privija uz mene, sve devojke u kombiju su tihe. Sve počinjemo isto da se pitamo. *Šta sam to uradila?*

Vozili smo se čitavog jutra. Dva čoveka napred ništa nam ne govore, ali onaj na mestu suvozača neprekidno

se okreće da nas pogleda. Njegove oči uvek traže Anju i meni se ne dopada kako je gleda. Ona to ne primećuje zato što drema naslonjena na moje rame. U školi smo je zvali Miš, zato što je bila mnogo stidljiva. Pocrvenela bi čim bi je neki momak pogledao. Mi smo vršnjakinje, ali kada pogledam Anjino usnulo lice, vidim dete. I mislim: Nije trebalo da joj dozvolim da pođe sa mnom. Trebalo je da je ostavim u Krivicu.

Naš kombi napokon silazi s autoputa i počinje da se trucka po zemljanom drumu. Ostale devojke se bude i zure kroz prozor u smeđa brda, gde stenje leži razbacano poput starih kostiju. U mom rodnom gradu prvi sneg je već pao, ali ovde, u ovoj zemlji bez zime, postoji samo prašina, plavo nebo i usahlo žbunje. Zaustavljamo se i dvojica muškaraca nas gledaju.

Vozač kaže na ruskom: „Dalje moramo peške. To je jedini put preko granice.“

Otvaraju vrata i mi izlazimo, jedna po jedna, sedam devojaka, trepćemo i protežemo se posle duge vožnje. Uprkos bleštavom suncu, ovde je prohladno, mnogo svežije nego što sam očekivala. Anja me hvata za ruku i osećam da drhti.

„Ovamo“, naređuje vozač pa nas vodi sa zemljanog puta, na stazu koja vodi u brda. Penjemo se kraj stenja i trnovitog žbunja koje nam grebe noge. Anja je u sandalama i često mora da zastane, da istrese oštre kamičke. Sve smo žedne, ali nam ljudi samo jednom dozvoljavaju da zastanemo da pijemo vodu. Onda nastavljamo,

pentramo se šljunkovitom stazom kao nespretne koze. Stižemo do vrha i počinjemo da se spuštamo, ka nekoliko stabala koja stoje zajedno. Tek pošto smo stigle u podnožje vidimo da je to suvo rečno korito. Po obali je razbacan otpad onih koji su tuda prošli pre nas: plastične flaše za vodu, prljava pelena i stara cipela, guma ispucala od sunca. S grane leprša komad plave cerade. Ovim putem je prošlo već toliko sanjara, a mi smo novih sedam, njihovim stopama idemo u Ameriku. Moji strahovi iznenada nestaju, zato što ovde, u ovim otpacima, vidim dokaz da smo blizu.

Ljudi nam mašu da pođemo i mi se penjemo na suprotnu obalu.

Anja me vuče za ruku. „Mila, ne mogu više da hodam“, šapuće.

„Moraš.“

„Ali stopalo mi krvari.“

Gledam njene ranjave nožne prste, krv koja curi iz nežne kože i vičem ljudima: „Moja drugarica je posekla nogu!“

Vozač kaže: „Šta me briga. Hodaj dalje.“

„Ne možemo dalje. Treba joj zavoj.“

„Ili nastavi da hodaš ili ćemo vas dve da ostavimo.“

„Dajte joj bar vremena da promeni obuću!“

Čovek se okreće. U tom trenutku se preobrazio. Anja je ustuknula od izraza na njegovom licu. Druge devojke stoje uklipljene i razrogačenih očiju, kao preplašene ovce koje se tiskaju jedna uz drugu dok on krupnim koracima ide ka meni.

Udarac je tako hitar da ga nisam ni videla. Odjednom sam na kolenima i nekoliko sekundi sve je mračno. Negde daleko Anja vrišti. Onda osećam bol, damaranje u vilici. Osećam ukus krvi. Vidim je kako u jarkim kapima pada na rečne oblutke.

„Ustaj. Hajde, ustaj! Dovoljno smo gubili vreme.“

Teško se pridižem na noge. Anja zuri u mene bolnim očima. „Mila, samo budi dobra!“, šapuće. „Moramo da radimo šta nam kažu! Noge me više ne bole, stvarno. Mogu da hodam.“

„Jesi li sada shvatila?“, kaže mi čovek. Okreće se i strelja pogledom ostale devojkice. „Vidite šta se dešava kada me naljutite? Kada mnogo pričate? A sada napred!“

Devojkice iznenada žure preko rečnog korita. Anja me hvata za ruku i vuče me za sobom. Previše sam ošamućena da bih se oduprla, tako da se teturam za njom, gutam krv, jedva vidim stazu pred sobom.

Put ne traje još dugo. Penjemo se na suprotnu obalu, vijugamo kroz šumarak i iznenada smo na zemljanom drumu.

Tu su parkirana dva kombija koja nas čekaju.

„Stanite u vrstu“, kaže naš vozač. „Hajde, požurite. Hoće da vas pogledaju.“

Mada zbunjene tim naređenjem, stajemo jedna pored druge, sedam umornih devojkica bolnih stopala i prašnjave odeće.

Iz kombija izlaze četiri čoveka i pozdravljaju našeg vozača na engleskom. Amerikanci. Snažan čovek sporo prolazi

pored našeg stroja i odmerava nas. Ima kapu za bejzbol i izgleda kao preplanuli farmer koji pregleda svoje krave. Zaustavlja se ispred mene pa se mršti. „Šta se ovoj desilo?“

„O, nešto se bunila“, kaže naš vozač. „To je samo modrica.“

„A i svejedno je previše mršava. Ko bi nju hteo?“

Zna li on da ja razumem engleski? Da li ga je uopšte briga? Ja možda jesam mršava, mislim, ali ti imaš svinjsko lice.

Njegov pogled je već prešao dalje, na druge devojkice. „Dobro“, kaže, pa se ceri. „Da vidimo šta imate.“

Vozač nas gleda. „Skidajte se“, naređuje na ruskom.

Preneraženo zurimo u njega. Do tog trenutka sam gajila trunku nade da nam je žena u Minsku rekla istinu, da nam je sredila posao u Americi. Da će Anja čuvati tri devojkice, da ću ja da prodajem venčаницe u butiku. Čak i pošto nam je vozač uzeo pasoše, čak i pošto smo se teturale onom stazom, mislila sam: Ovo još može da ispadne dobro. Još može biti istina.

Nijedna od nas se ne pomera. Još ne verujemo šta je to zahtevao od nas.

„Čujete li vi šta sam rekao?“, kaže naš vozač. „Hoćete sve da prođete kao ona?“ Pokazuje moje natečeno lice, koje još boli od udarca. „Hajde.“

Jedna devojkica odmahuje glavom i počinje da plače. Njega je to razbesnelo. Glava joj je odletela od šamara, ona se zateturala u stranu. On je hvata za ruku, grabi joj bluzu i cepa je. Ona vrišti i pokušava da ga odgurne.

Od drugog udarca leti na zemlju. On prilazi pa je još i zverski šutne u rebra.

„A sada“, kaže okrećući se ka nama ostalima. „Koja je sledeća?“

Jedna devojka brzo raskopčava bluzu. Sad smo sve poslušne, skidamo košulje, otkopčavamo suknje i pantalone. Čak i Anja, stidljiva mala Anja, poslušno skida majicu.

„Sve“, naređuje vozač. „Sve skidaj. Što ste toliko spore? Uskoro ćete vi naučiti da budete brže.“ Prilazi devojci koja stoji s rukama prekrštenim preko grudi. Nije skinula donji veš. On hvata lastiš i ona se trzne kad ga on pokida.

Četvorica Amerikanaca počinju da nas obilaze kao vukovi, pogledom nam prelaze preko tela. Anja se toliko tresе da čujem kako joj cvokoću zubi.

„Ovu ću da isprobam.“ Jedna devojka jeca dok je vuku iz stroja. Čovek se čak ni ne trudi da prikrije napad. Gura joj glavu na jedan kombi, raskopčava šlic i nabija se u nju. Ona vrišti.

Drugi ljudi prilaze pa i oni biraju. Iznenada Anju odvlače od mene. Pokušavam da je zadržim, ali mi vozač krivi ruku.

„Tebe niko neće“, kaže on. Gura me u kombi i zaključava me unutra.

Kroz prozor vidim i čujem sve. Smeh ljudi, otimanje devojaka, njihove krike. Ne mogu da gledam; ne mogu ni da okrenem glavu.

„Mila!“, vrišti Anja. „Mila, pomoz mi!“

Lupam po zaključanim vratima, očajnički želim da doprem do nje. Čovek ju je bacio na zemlju i raširio joj butine. Ona leži s rukama prikovanim na zemlju, čvrsto je zažmurila od bola. I ja vrištim, pesnicama mlatim po prozoru, ali ne mogu da ga probijem.

Pošto je čovek završio s njom, izmazan je njenom krvlju. Zatvara šlic i glasno objavljuje: „Lepo. Baš lepo.“

Zurim u Anju. Isprva mislim da je sigurno mrtva, zato što se ne pomera. Čovek se čak ni ne osvrće da je pogleda, već iz ranca vadi flašu s vodom. Dugo pije. Ne vidi da Anja dolazi k sebi.

Ona iznenada ustaje i potrči.

Dok ona beži u pustinju, ja pritiskam šake na prozor. *Brže, Anja. Hajde! Hajde!*

„Hej!“, viče jedan muškarac. „Ova beži.“

Anja još trči. Bosa je i gola, oštre stene joj sigurno seku stopala. Međutim pred njom se pruža otvorena pustinja i ona ne posustaje.

Ne osvrći se. Nastavi da trčiš! Nastavi...

Od pucnja mi se ledi krv.

Anja pada, licem na zemlju. Još nije pokorena. Pridiže se na noge, tetura se nekoliko koraka napred kao da je pijana, pa pada na kolena. Sada puži, svaki pedalj je borba, trijumf. Pruža ruku, kao da će uhvatiti šaku koja će joj pomoći, koju niko od nas ne vidi.

Prolama se drugi pucanj.

Ovog puta, pošto je pala, Anja više ne ustaje.

Vozač kombija zavlači pištolj za pojas i gleda devojke. Sve plaču, zagrljene dok zure preko pustinje ka Anjinom telu.

„Šteta da se roba tako razbacuje“, kaže čovek koji ju je silovao.

„Ko da se gnjavi jureći za njima“, kaže vozač. „Još imaš šest da izabereš.“

Isprobali su robu; sada počinju da se cenjkaju. Pošto su završili, dele nas kao stoku. Po tri devojke u svaki kombi. Ne čujem koliko su za nas platili; samo znam da sam jeftina, ona koju su dodali u sklopu drugog dogovora.

Dok odlazimo, osvrćem se ka Anjinom telu. Nisu se potrudili da je sahrane; leži izložena suncu i vetru, gladne ptice već kruže nebom. Za nekoliko nedelja, od nje neće ostati ništa. Nestaće, baš kao što ću i ja nestati, u zemlji gde niko ne zna moje ime. U Americi.

Izlazimo na autoput. Vidim znak: US 94.

DVA

Doktorica Mora Ajls čitavog dana nije omirisala svež vazduh. Još od sedam tog jutra udisala je miris smrti, aromu toliko poznatu da nije uzimala kada je nožem rasecala hladnu kožu, kada se gadan smrad dizao iz otkrivenih organa. Policajci koji su ponekad stajali u sali da posmatraju obdukcije nisu bili takvi stoici. Ponekad bi Mora nanjušila viksovu mast kojom bi namazali nozdrve da nadjačaju smrad. Ponekad čak ni viks nije bio dovoljan i ona je viđala kako im iznenada zaklecaju kolena, pa se okreću, da grcaju iznad lavaboa. Policajci nisu navikli, kao što ona jeste, na prodorni ugriz formalina, na sumporastu aromu raspalih membrana.

Danas je u tom buketu mirisa postojala i neočekivana slatka primesa: miris kokosovog ulja širio se s kože gospođe Glorije Leder, koja je sada ležala na

obdukcijom stolu. Imala je pedeset godina, raspuštenica širokih kukova i teških grudi, s noktima na stopalima namazanim sjajno ružičasto. Jasna granica između preplanule i blede kože obeležavala je ivice kupaćeg kostima koji je imala na sebi kada su je našli mrtvu pored bazena. Kupaći je bio bikini – ne baš najsrećniji izbor za telo omlitavelo u sredovečnom dobu. *Kada sam ja poslednji put imala priliku da obučem kupaći kostim?*, pomislila je Mora, pa je osetila apsurdan nalet zavisti prema gospođi Gloriji Leder, koja je poslednje trenutke života provela uživajući u letnjem danu. Avgust samo što nije stigao, a Mora još nije bila na plaži, niti je sedela pored bazena, čak se nije ni sunčala u svom dvorištu.

„Rum i kolu“, rekao je mladi policajac koji je stajao kod nogu. „Mislim da je to imala u čaši. Stajala je pored baštenske stolice.“

Mora je sada prvi put videla policajca Bjukenena u svojoj mrtvačnici. Od njega ju je hvatala nervoza, od načina na koji se igrao papirnom maskom i prebacivao težinu s noge na nogu. Momak je izgledao premlad da bude policajac. Svi su počinjali da izgledaju premlado.

„Jeste li sačuvali sadržinu te čaše?“, upitala je policajca Bjukenena.

„Uf... nismo, gospođo. Ja sam dobro omirisao. Siguran sam da je pila rum-kolu.“

„U devet ujutro?“ Mora je preko stola pogledala svog pomoćnika Jošimu. On je kao i obično bio nem, ali je

videla jednu tamnu obrvu kako se diže, što je za Jošimu bio veoma rečit komentar.

„Nije popila mnogo“, rekao je policajac Bjukenen. „Čaša je još bila prilično puna.“

„Dobro“, rekla je Mora. „Hajde da joj pogledamo leđa.“ Ona i Jošima zajedno su okrenuli leš na bok.

„Na bedru ima tetovažu“, primetila je Mora. „Mali plavi leptir.“

„Mislim stvarno“, reče Bjukenen. „Žena u njenim godinama?“

Mora diže pogled. „Mislite da je neko od pedeset godina prastar?“

„Hoću da kažem – pa toliko godina ima *moja mama*.“
Pazi šta pričaš, mali. Ja sam samo deset godina mlađa.

Uzela je nož i počela da seče. To joj je bila peta obdukcija tog dana, i brzo ju je obavila. Pošto je doktor Kostas bio na odmoru, a sinoć su imali tešku saobraćajku, hladnjak je od jutros bio prepun džakova s telima. Nije još ni završila te zaostale slučajeve, a nova dva tela stigla su u frižider. Ona će morati da sačekaju do sutra. Službenici mrtvačnice već su otišli kući, a Jošima je pogledavao na sat, očigledno je jedva čekao da i on pođe.

Zasekla je kožu, rasekla grudi i abdomen. Izvadila vlažne organe i stavila ih na ploču za rasecanje. Malo-pomalo, Glorija Leder je otkrila svoje tajne: masna jetra, jasan znak previše rum-kole. Materica čvornovata od fibroida.

I napokon, kada su otvorili kranijum, razlog njene smrti. Mora ga je videla čim je u rukavicama izvadila mozak. „Subarahnoidno krvarenje“, rekla je i digla pogled ka Bjukenenu, mnogo bleđem nego kada je ušao u salu. „Ova žena je verovatno imala sakularnu aneurizmu – slabu tačku u jednoj arteriji u osnovi mozga. Povišen krvni pritisak je to samo pojačao.“

Bjukenen proguta knedlu, pogleda usredsređenog na mlitavo parče kože koje je donedavno bilo skalp Glorije Leder, a sada je visilo preko njenog lica. To je deo koji ih obično užasne, trenutak kada mnogi od njih ustuknu ili se okrenu – kada se lice zgužva kao stara gumena maska.

„Dakle... kažete da je smrt prirodna?“, upitao je tiho.

„Tačno. Ovde ne moraš da vidiš ništa više.“

Mladić je već skidao mantil dok se udaljavao od stola. „Mislim da mi treba malo svežeg vazduha...“

Meni takođe, pomislila je Mora. Letnja je noć, treba da zalijem baštu, a čitavog dana nisam izašla napolje.

Međutim, sat kasnije, još je bila u zgradi i pregledala laboratorijske beleške i diktirala izveštaje. Mada se presvukla iz mantila, miris mrtvačnice kao da ju je još pratio, miris koji nikakav sapun i voda ne mogu da operu, zato što se zapravo zadržao u pamćenju. Uzela je diktafon i počela da beleži izveštaj o Gloriji Leder.

„Pedesetogodišnja belkinja nađena pogrbljena u baštenskoj stolici blizu svog bazena. Dobro razvijena, dobro uhranjena žena bez vidljivih povreda. Spoljašnji pregled otkriva stari hirurški ožiljak na abdomenu,

verovatno od operacije slepog creva. Takođe ima i malu tetovažu leptira na...“ Zastala je, prisećajući se tetovaže. Je li bila na levom ili desnom kuku? Gospode, kako sam umorna, pomislila je. Ne mogu da se setim. Kakav trivijalan detalj. Neće biti nimalo značajan za njen zaključak, ali je mrzela da bude netačna.

Ustala je sa stolice i otišla pustim hodnikom do stepeništa, gde su joj koraci odjekivali na betonskim stepenicima. Ušla je u laboratoriju, uključila svetlo i videla da je Jošima kao i obično sve ostavio u besprekornom stanju. Stolovi su se obrisani sijali, pod je bio opran. Otišla je do hladne sobe i otvorila teška vrata. Izvili su se pramenovi hladne magle. Nesvesno je udahнула vazduh, kao da će zaroniti u gadnu vodu, pa je ušla u ostavu.

Zauzeto je bilo osam kolica; većina je čekala da ih pogrebници odnesu. Krenula je između njih zagledajući etikete sve dok nije našla Gloriju Leder. Otvorila je džak, zavukla ruke ispod butina i okrenula je u stranu taman dovoljno da ugleda tetovažu.

Nalazila se na levom kuku.

Ponovo je zatvorila džak i taman je htela da zatvori vrata kada se ukipila. Okrenula se i zagledala u ostavu.

Da to nisam nešto čula?

Ventilator se uključio i duvao ledeni vazduh kroz rešetke. Da, to je, pomislila je. Ventilator. Ili kompresor frižidera. Ili voda u cevima. Vreme je da pođe kući. Toliko je umorna, počelo je da joj se pričinjava.

Ponovo se okrenula da ode.

Ponovo se ukipila. Okrenula se i zagledala u niz džakova s telima. Srce joj je sada tako žestoko tuklo da je čula samo sopstveno bilo.

Nešto se ovde pomerilo. Sigurna sam.

Otvorila je prvi džak i zagledala se u čoveka sa zašivenim grudnim košem. Njegova autopsija već je obavljena. Definitivno je mrtav.

Iz kog? Iz kog je došao zvuk?

Brzo je otvorila sledeći džak i suočila se sa izudaranim licem, smrskanom lobanjom. *Mrtav.*

Uzdrhtalim rukama otvorila je treći džak. Plastika se razdvojila i ugledala je lice blede mlade žene s crnom kosom i poplavelim usnama. Pošto je otvorila džak do kraja, razotkrila je vlažnu bluzu, tkaninu zalepljenu na bledu kožu svetlucavu od ledenih kapljica vode. Smakla je bluzu i videla pune grudi, uzan struk. Torzo je i dalje bio netaknut, patologov nož nije ga još zasekao. Prsti na rukama i nogama bili su ljubičasti, ruke prošarane plavim.

Pritisnula je prste na ženin vrat i osetila ledenu kožu. Sagnula se do usana i sačekala šapat daha, makar najslabiji dašak na obrazu.

Leš otvori oči.

Mora huknu i zatetura se unazad. Sudarila se s kolicima pozadi i zamalo pala kad su ova otklizala. Ispravila se i videla da su ženine oči još otvorene, ali nefokusirane. Plave usne oblikovale su nemušte reči.

Moram da je iznesem iz hladnjaka! Moram da je zagrejem!

Mora je gurnula kolica ka vratima ali se ona nisu pomerila; u panici je zaboravila da otkoči točkove. Nagazila je na papučicu pa ih ponovo gurnula. Ovog puta su pošla, zatandrkala iz ostave u topliju odaju za utovar.

Ženine oči ponovo su se sklopile. Mora se nagnula bliže i nije osetila vazduh kako izlazi na usne. *O, gospode. Ne smem sada da te izgubim.*

O toj neznanki nije znala ništa – ni njeno ime ni njenu anamnezu. Ta žena možda vrvi od virusa, ali ipak je čvrsto priljubila usne na njene i gotovo se zagrcnula od ukusa ledene kože. Triput je duboko dunula pa pritisnula prste na vrat da proveri karotidni puls.

Da li mi se pričinjava? Možda kroz prste osećam svoj sopstveni puls?

Zgrabila je zidni telefon i pozvala 911.

„Hitne službe, izvolite.“

„Ovde doktorka Ajls iz službe medicinskog istražitelja. Trebaju mi kola hitne pomoći. Ovde je žena, prestala je da diše...“

„Izvinite, jeste li to rekli u službi medicinskog istražitelja?“

„Da! Nalazim se u zadnjem delu zgrade, odmah kod vrata za utovar. Mi smo na Olbenijskoj ulici, odmah preko puta medicinskog centra!“

„Smesta šaljem hitnu.“

Mora spusti slušalicu. Ponovo je potisnula gađenje i pritisnula usne na ženine. Još tri hitra daha, a onda su joj se prsti vratili na karotidnu arteriju.

Puls. Definitivno ima pulsa!

Izenada se začulo šištanje, kašalj. Žena je sada uvlačila i izbacivala vazduh, sluz joj je krkljala u grlu.

Ne daj se. Diši, ženo. Diši!

Glasno zavijanje oglasilo je dolazak hitne pomoći. Gurnula je zadnja vrata i stajala škiljeći obasjana rotacionim svetlima dok se vozilo parkiralo. Iskočila su dva bolničara s opremom.

„Unutra je!“, viknula je Mora.

„Još ne diše?“

„Sada je počela. I osećam puls.“

Dva čoveka utrčaše u zgradu pa zastadoše, zureći u ženu na kolicima. „Gospode“, prošaputa jedan. „Je li to džak za telo?“

„Našla sam je u hladnoj ostavi“, reče Mora. „Sada joj sigurno već preti hipotermija.“

„Čoveče. Ako ovo nije najgori košmar...“

Izvadili su masku za kiseonik i infuziju. Spojili su EKG. Na monitoru je spori sinusoidni ritam igrao kao pero lenjog crtača. Ženi je srce kucalo i disala je, ali je još izgledala mrtva.

Pošto je podvezao jednu mlitavu ruku, bolničar je upitao: „Šta je priča? Odakle ona tu?“

„Ne znam ništa o njoj“, rekla je Mora. „Sišla sam da pogledam jedno drugo telo u hladnoj ostavi i čula sam je kako se pomera.“

„Da li se to, hm, ovde često dešava?“

„Ovo je meni prvi put.“ A najiskrenije se nadala i poslednji.

„Koliko je dugo provela u vašem hladnjaku?“

Mora je pogledala spisak na zidu, gde su beležene dnevne isporuke, pa je videla da je N. N. osoba stigla u mrtvačnicu oko podneva. *Pre osam sati. Osam sati zatvorena ispod pokrova. Šta da je završila na mom stolu? Šta da sam joj zasekla grudi?* Preturila je po korpi s prijemnim dokumentima i našla ženinu dokumentaciju. „Donela ju je Vejmutska vatrogasna i spasilačka služba“, rekla je. „Navodno utapanje...“

„Ehej!“ Bolničar je ubo infuziju u venu a pacijentkinja se iznenada trgnula i živnula, torzo joj je poskočio na kolicima. Mesto uboda je kao čarolijom poplavelo kada je probušena vena iskrvarila u kožu.

„Jebem ti, ispade igla. Pomozi mi da je držim!“

„Čoveče, mala 'oće da ustane i odšeta.“

„Sada se baš opire. Ne mogu da dam infuziju.“

„Onda samo da je prebacimo na nosila i odvedemo.“

„Kuda?“, upitala je Mora.

„Odmah preko puta. U urgentni. Ako imate neke papire, trebaće mi kopija.“

Klimnula je glavom. „Vidimo se tamo.“

Dugački red pacijenata stajao je i čekao pred šalterom u Urgentnom centru, a dežurna sestra je izbegavala Morine pokušaje da privuče njen pogled. Kada je takva gužva,

potreban je odsečen ud iz koga šiklja krv da bi se išlo preko reda, ali se Mora nije obazirala na besne poglede drugih pacijenata već je otišla pravo na šalter. Zakucala je na staklo.

„Morate da sačekate u redu“, rekla je sestra.

„Ja sam doktorka Ajls. Donela sam papire za transfer pacijenta. Trebaće doktoru.“

„Kog pacijenta?“

„Žene koju su malopre doneli od preko puta.“

„Mislite na ženu iz mrtvačnice?“

Mora zastade, iznenada svesna da drugi pacijenti u redu mogu da čuju svaku reč. „Da“, rekla je samo.

„Onda prođite. Hoće da razgovaraju s vama. Imaju problema s njom.“

Začu se zujanje brave i Mora prođe kroz vrata, ka ordinacijama. Smesta je videla šta je dežurnoj sestri značilo *problemi*. Ženu iz mrtvačnice još nisu prebacili u ordinaciju, već je još ležala u hodniku, pokrivena ćebecom grejačem. Dvojica bolničara i bolničarka pokušavali su da je obuzdaju.

„Pritegni taj kaiš!“

„E, jebi ga – opet joj izlete ruka...“

„Pusti masku za kiseonik. Ne treba joj.“

„Pazi na infuziju! Opet će da izleti!“

Mora se bacila ka nosilima i zgrabila pacijentkinju ruku pre nego što je stigla da istrigne intravenozni kate-ter. Dugačka crna kosa ošinu Morino lice dok je žena pokušavala da se otme. Pre samo dvadeset minuta bila

je leš plavih usana u džaku za telo. Sada su jedva uspevali da je obuzdaju dok se život nezaustavljivo vraćao u njene udove.

„Držite je! Držite tu ruku!“

Zvuk je nastao duboko u ženinom grlu. Bio je to jek ranjene životinje. Onda se glava zabacila i krik je prerašao u nezemaljski vrisak. Ne zvuči ljudski, pomislila je Mora, sva se naježivši. *Gospode bože, šta sam to vratila iz mrtvih?*

„Slušaj me. *Slušaj!*“, naredila je Mora. Zgrabila je ženu glavu obema rukama i zagledala se u lice iskrivljeno od panike. „Neću dozvoliti da ti se ništa desi. Obećavam ti. Moraš nas pustiti da ti pomognemo.“

Na zvuk Morinog glasa žena se umirila. Ali njene oči su zurile, zenice raširene kao krupna crna jezera.

Jedan bolničar počeo tiho da vezuje kaišem ženinu ruku.

Ne, pomisli Mora. Nemoj to da radiš.

Kada kaiš okrznu pacijentkinjinu ruku, ona se trznu kao opečena. Ruka joj polete i Mora se zatetura unazad. Obraz joj je brideo od udarca.

„Pomoć!“, viknu bolničar. „Može li doktor Katler da dođe?“

Mora se povukla, trljajući lice, a doktor i još jedna bolničarka izađoše iz ordinacije. Metež je privukao pažnju pacijenata u čekaonici. Mora ih je videla kako radoznalo vire kroz staklenu pregradu, gledaju scenu bolju od svake epizode *Urgentnog centra*.

„Je li alergična na nešto?“, upitao je doktor.

„Nema anamnezu“, odgovorio je bolničar.

„Šta se dešava ovde? Zašto se otima?“

„Nemamo pojma.“

„Dobro. Dobro, da probamo sa pet miligrama hal-dola, intravenozno.“

„Infuzija se otkačila.“

„Onda ga dajte injekcijom. Hajde! I nešto valijuma, pre nego što sama sebe povredi.“

Žena ponovo kriknu kada joj igla probi kožu.

„Znamo li nešto o ovoj ženi? Ko je ona?“ Doktor iznenada primeti Moru, koja je stajala nekoliko koraka dalje. „Vi ste rođaka?“

„Ja sam zvala hitnu. Ja sam doktorka Ajls.“

„Vi ste njen lekar?“

Pre nego što je Mora stigla da odgovori, jedan bolničar iz hitne reče: „Ona je sudski patolog. Ovo je pacijentkinja koja se probudila u mrtvačnici.“

Doktor se zagleda u Moru. „Šalite se.“

„Našla sam je kako se pomera u hladnoj ostavi“, reče Mora.

Doktor se nasmeja od neverice. „Ko je proglasio njenu smrt?“

„Donela ju je Vejmutska vatrogasna i spasilačka služba.“

Pogledao je pacijentkinju. „Pa, sada je sasvim očigledno živa.“

„Doktore Katlere, soba dva je sada prazna“, doviknu bolničarka. „Možemo tamo da je prebacimo.“

Mora je pošla za njima dok su gurali nosila hodnikom, u ordinaciju. Ženino otimanje je jenjalo, snaga je popuštala pod dejstvom haldola i valijuma. Bolničarke su uzele krv, ponovo spojile EKG. Ritam srca kuckao je na monitoru.

„Dobro, doktorko Ajls“, rekao je lekar iz urgentnog kada je osvetlio ženine zenice baterijskom. „Ispričajte mi šta znate.“

Mora je otvorila kovertu sa fotokopiranim papirima koji su stigli uz telo. „Reći ću vam samo šta je u papirima za transfer“, odgovorila je. „U osam ujutru Vejmutska spasilačka i vatrogasna služba javila se na poziv iz nautičkog kluba *Zora*, gde su čamđžije našle N. N. osobu kako pluta u zalivu Hingam. Kada su je izvadili iz vode, nije bilo pulsa ni disanja. I nikakve identifikacije. Pozvan je istražitelj državne policije i on je pomislio da je najverovatnije reč o nesrećnom slučaju. U podne je prebačena u našu službu.“

„A niko u vašoj službi nije primetio da je ona još živa?“

„Stigla je dok smo bili preplavljeni drugim slučajevima. Na autoputu je bio višestruki sudar. A još smo imali zaostalih slučajeva od sinoć.“

„Sada je gotovo devet. I niko nije pregledao ovu ženu?“

„Mrtvi nisu hitni slučajevi.“

„Zato ih samo ostavite u frižideru?“

„Dok ne stignu na red.“

„Šta da niste čuli njene pokrete?“ Okrenuo se da je pogleda. „Hoćete da kažete da bi možda bila ostavljena tamo do sutra ujutro?“

Mora oseti kako rumeni. „Da“, priznala je.

„Doktore Katlere, ima jedan slobodan krevet u šok-sobi“, rekla je sestra. „Hoćete da je tamo vodimo?“

Klimnuo je glavom. „Pojma nemamo kakve je lekove možda unela, tako da hoću da bude na monitoru.“ Pogledao je pacijentkinju, čije su oči sada bile sklopljene. Usne su nastavile da se kreću, kao u nemoj molitvi. „Ova nesrećnica je već jednom umrla. Ne dozvolite da joj se to ponovo desi.“

Mora je čula telefon kako zvoni u njenoj kući dok je petljala sa ključevima i pokušavala da otvori vrata. Kada je stigla u dnevnu sobu, zvonjava je prestala. Ko god da je zvao nije ostavio poruku. Pregledala je pozive, ali nije prepoznala poslednje ime: Zoi Fosi. Pogrešan broj?

Odbijam da zbog toga brinem, pomislila je, pa je pošla ka kuhinji.

Onda joj je zazvonio mobilni. Iskopala ga je iz torbice, videla da je zove kolega, doktor Ejb Bristol.

„Halo, Ejbe?“

„Mora, šta se to noćas desilo u urgentnom?“

„Čuo si?“

„Već me je troje ljudi zvalo. Iz *Globa*, iz *Heralda* i sa neke lokalne te-ve stanice.“

„Šta hoće novinari?“

„Svi pitaju ko je leš koji se probudio. Rekli su da je upravo primljena u urgentni. Nisam imao pojma o čemu pričaju.“

„O, gospode. Kako su mediji tako brzo saznali?“

„Znači da je istina?“

„Htela sam da ti javim...“ Ućutala je. Telefon je zvonio u dnevnoj sobi. „Opet neko zove. Zovem te malo kasnije, važi?“

„Samo mi obećaj da ćeš mi sve ispričati.“

Utrčala je u dnevnu sobu i digla slušalicu. „Doktor-ka Ajls.“

„Ovde Zoi Fosi, vesti Kanala šest. Kako komentarišete...“

„Još malo pa će deset uveče“, prekinu je Mora. „Ovo je moj privatni broj telefona. Ako želite da razgovarate sa mnom, moraćete da me pozovete na posao, u radno vreme.“

„Koliko smo razumeli, danas se u mrtvačnici probudila jedna žena.“

„Neću to komentarisati.“

„Iz pouzdanih izvora smo saznali da su je istražitelj iz državne policije i vatrogasci u Vejmutu proglasili za mrtvu. Da li je neko u vašoj službi doneo isti zaključak?“

„Služba medicinskog istražitelja nije učestvovala u donošenju takvih zaključaka.“

„Ali žena je bila pod vašim nadzorom, zar ne?“

„Niko u našoj službi nije proglasio smrt.“

„Kažete da je ovo greška vejmutskih vatrogasaca i državne policije? Kako neko može tako da pogreši? Zar nije sasvim očigledno da li je neko živ ili mrtav?“

Mora je prekinula vezu.

Telefon gotovo smesta zazvoni. Na ekranu se pojavio drugi broj.

Javila se. „Doktorica Ajls.“

„Ovde Dejev Rozen, *Asošijeted pres.* Izvinite što vas ometam, ali imamo vesti da se mlada žena dopremljena u službu za sudsku patologiju probudila u džaku za telo. Je li to istina?“

„Kako vi, pobogu, saznajete takve stvari? Ovo mi je već drugi poziv.“

„Slutim da će ih biti još mnogo.“

„A šta ste o tome čuli?“

„Da su je popodne doneli u mrtvačnicu iz Vejmutske spasilačke i vatrogasne službe. Da ste je baš vi našli živu i pozvali hitnu pomoć. Već sam razgovarao s bolnicom i kažu da je njeno stanje teško ali stabilno. Je li to sve tačno?“

„Jeste, ali...“

„Je li ona zapravo bila u džaku za telo kada ste je našli? Je li bila potpuno zatvorena?“

„Vaš nastup je preterano senzacionalistički.“

„Da li neko u vašoj službi redovno proverava tela kada stižu? Tek koliko da bude siguran da su mrtva?“

„Ujutro ćete dobiti zvaničnu izjavu. Laku noć.“ Prekinula je vezu. Pre nego što je telefon stigao ponovo da zazvoni, isključila ga je iz zida. Samo će tako moći malo i da spava. Zagledala se u zanemeli telefon i upitala se: *Kako su se pobogu vesti tako brzo proćule?*

Onda je pomislila na svedoke u urgentnom – službenike, bolničarke, bolničare. Pacijente u čekaonici, koji

gledaju kroz staklenu pregradu. Jedan poziv i vest će se pročitati. Ništa se ne širi brže od morbidnih glasina. Sutra će, pomislila je, biti mučenje i bolje da se za njega spremim.

Uzela je mobilni i pozvala Ejba. „Imamo problem“, rekla je.

„Provalio sam.“

„Ne razgovaraj s novinarima. Ja ću ti pripremiti izjavu. Isključila sam kućni telefon. Ako ti zatrebam, zovi me na mobilni.“

„Spremna si da se nosiš s time?“

„Ko će drugi? Ja sam je našla.“

„Mora, ti znaš da će ovo biti udarna vest u čitavoj zemlji.“

„Već su me zvali iz AP-a.“

„O, gospode. Jesi li razgovarala sa službom Javne sigurnosti? Oni će rukovoditi istragom.“

„Pa, oni su mi sledeći na spisku poziva.“

„Trebali ti pomoć u pripremanju izjave?“

„Trebaće mi malo vremena da je sastavim. Sutra ću zakasniti na posao. Samo ih odbijaj dok ja ne stignem.“

„Verovatno će biti i parnice.“

„Mi smo potpuno nevin, Ejbe. Mi ništa pogrešno nismo uradili.“

„To nema veze. Spremi se.“